EL BE NEGRE

SETMANARI SATÍRIC.

Any II - Núm. 34 | Barcelona, 9 de febrer de 1932 | Preu: 20 cèntims

L'acte més important del Carnaval es celebrarà el dia 13, al Ritz

LES COSES AL PUNT

"El Be Negre" precisa la seva actitud

Mal informats uns elements, mal assabentats uns altres, mal orientats uns tercers i mal intencionada la resta, han vingut fent córrer aquests darrers dies que, amb motiu d'haver-se publicat a un collega del matí—no creiem que sigui cap indiscreció si precisem dient que es tractava de «La Publicitat»—una nota declarant que des d'aquell instant deixava d'ésser òrgan oficiós, com havia estat fins aleshores, d'un determinat partit polític—no creiem que sigui cap cap indiscreció si precisem que es tractava del Partit Catalanista Republicà—, per a esdevenir el diari d'un sector d'opinió, al qual no creiem fendre si precisem que es tracta de tots els catalans, com ja de temps immemorial havia anunciat a les capses de llumins que un dia o altre ho seria: «Català, el teu diari és La Publicitat*», el grup d'elements diversos als quals alludim lleugerament en començar aquest article, haver afirmat, jurat i perjurat que des d'ara l'òrgan oficial i oficiós del Partit Catalanista Republicà serà* El Be Negre.

Sortint al pas d'aquestes afirmacions absolutament gratuïtes i amb resposta pagada, hem de dir que qui hagués llegit la nota publicada diumenge va fer vuit dies per La Publicitat*—precisant més direm que va ésser dimarts dia 2—no podria mai fer una semblant suposició que per gratuïta hauríem de reputar pròpia només d'una prodigalitat sense control—el lector podrà veure fàcilment l'allusió personalíssima i directa que conté aquesta frase—, hem de declarar solemnement que* El Be Negre *mai no ha estat, com s'ha volgut dir, suposar, insinuar o deixar entendre, òrgan ni oficial ni oficiós del Partit Catalanista Republicà. I que si algun dia havien pogut sospitar-se les relacions financeres amb el P. O. R. C. i el seu Fundador en Ramon Pociello i Forradellas, hem de fer constar que aquestes relacions eren purament forradelles, ai, financeres; però que, a conseqüència de discrepàncies que no són del cas i d'oferiments més sòlids vinguts d'altra banda,* El Be Negre, *sempre conseqüent i al qual no fan canviar petiteses ni futeses sense importància, defensarà, com fins ara ha fet, encara que el lector babau no se n'hagi adonat, l'ideari de l'Esquerra i les exclusives dels transports per carretera, cosa que el lector no trigarà a notar r les grans millores que anem a introduir en la nostra publicació, especialment en la secció ortogràfica, cosa que* La Humanitat, *el nostre fraternal collega, tot i defensant els mateixos ideals, encara no ha pogut aconseguir. Es per això que no dubtem un moment que hem de fer nostres els lectors del nostre fraternal collega de la nit (quan es tracta d'interessos, la fraternitat és un* camelo).

I perquè no es dubti de les nostres afirmacions, avui comencem un noticiari íntim del nostre partit, que no dubtem que ens agraïran les famílies.

* * *

El senyor Pere Comas continua delicat de salut. Això li ha impedit d'acceptar un nou càrrec que li havia estat ofert. Celebrarem una total i ràpida millora.

—El senyor Armengol de Llano s'ha comprat uns mitjons de seda de color de xocolata a la francesa amb melindros.

— El senyor Lluís Companys ha signat una pòlissa d'assegurança d'accidents per als altres.

— El senyor Joan Casanoves ha estat nomenat superior del collegi de jesuïtes del carrer de Casp.

— El senyor Vachier s'ha comprat una pinta elèctrica per a ondular-se el cabell.

—Segueix bé de salut el senyor Escofet. Contra el que s'havia dit, podem assegurar que els seus colors són naturals.

— El senyor Ventalló ha proposat que el Patronat Escolar canviï el seu nom pel d'Obrerat.

— El senyor Aragai s'ha comprat un nou joc d'interrupcions que és d'esperar que tindran un gran èxit a Madrid. Esperem que no les gastarà totes allà i podrem sentir-n'hi algunes.

— El senyor Vilalta, com a mostra de simpatia pel senyor Vachier, li ha promès que pintarà el seu cotxe groc i negre, per a contribuir a la difusió dels colors únics.

— Sembla que el senyor Casanelles està també disposat a unificar els seus cotxes.

— El doctor Aiguader, ahir tingué una mica d'insomni. Alarmat per l'anomalia, telefonà al doctor Aiguader, i quan el tingué al davant s'adonà que era ell mateix. Desitgem que a la reunió de demà pugui rescabalar-se.

— D'Emperador del Paral·lel a President de la República del districte IV o "Lo que va de ayer a hoy".

El problema dels captaires

Es un encert extraordinari i des d'aquestes columnes no podem menys de felicitar-les, el que han tingut les companyies dels metros de Barcelona de resoldre la crisi afrosa que travessen els transports en comú a causa dels palaus i pisets que es veuen obligades a posar a llurs obrers i empleats, de resoldre l'afrosa crisi diem sense recórrer al socorregut expedient d'apujar les tarifes. Sembla mentida que els nostres Ajuntaments, els nostres senyors Bertrans de Quintanes, els nostres Giralts i els nostres Santes Maries i *ores pro nobissos* no haguessin atinat a aprofitar els espais lliures del subsol ciutadà per establir-hi lucratives indústries que podien eixugar el déficit de la ciutat al mateix temps que moltes llàgrimes.

Però sembla que la glòria ha hagut de recaure damunt el nostre senyor Vàchier, i no parlem dels nostres senyors Vàchiers perquè de nostre senyor Vàchier només n'hi ha i n'hi pot haver un; i encara. Ningú com

(Segueix a la pàg. 2, columna 1)

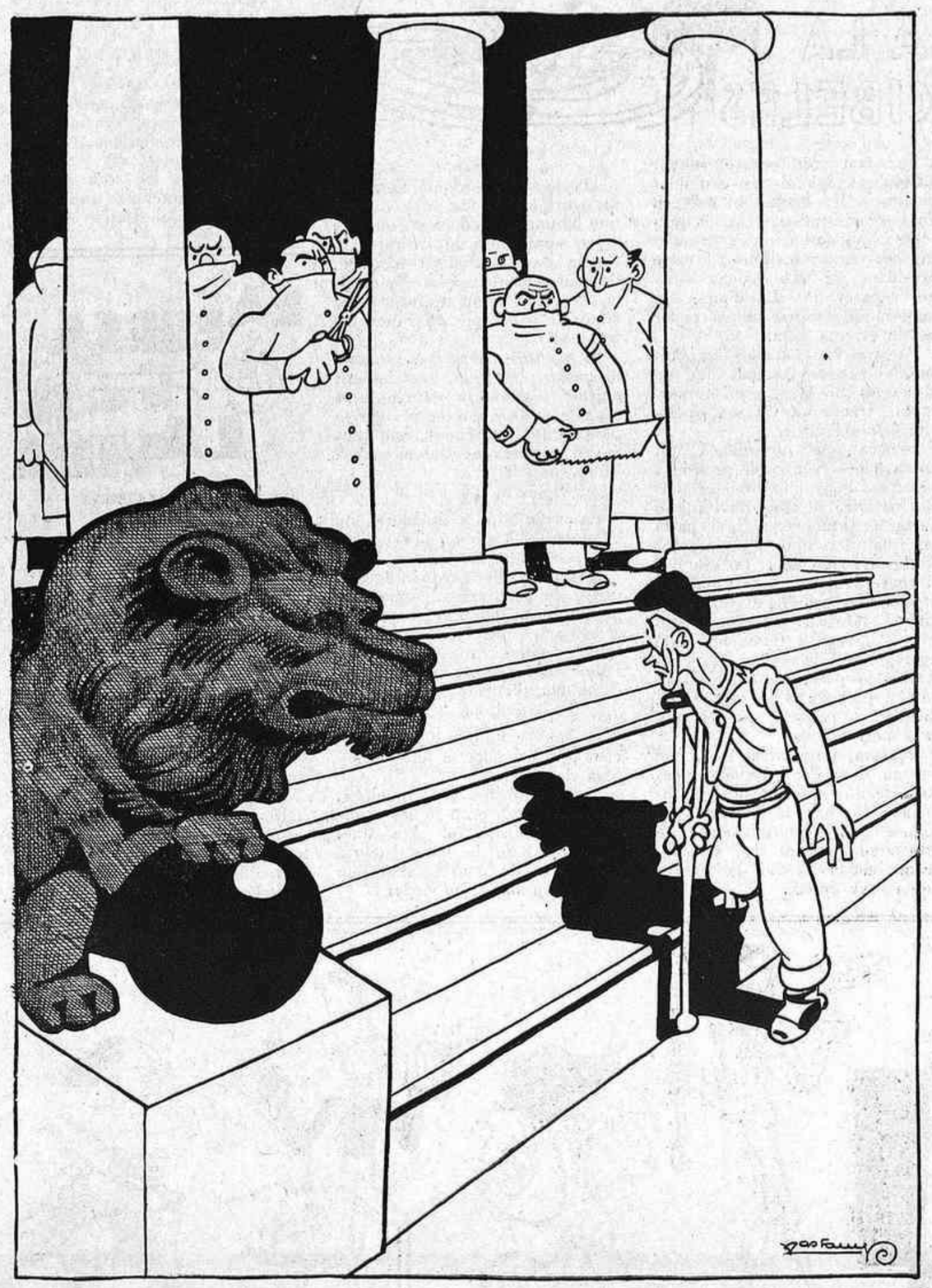

L'ESTATUT DAVANT DE LES CORTS

— En l'estat de debilitat en què em trobo, encara hauré de resistir una altra operació. Sort que la meva família és optimista.

El com i el què de la meravellosa agressió a Manuel Brunet

L'agressió de què fou objecte el dilecte company i amic Manuel Brunet, va omplir de meravella l'opinió (amb minúscula), de Barcelona; amb tot això, el cas és encara més meravellós del que la gent es pensa; n'hi ha prou amb esbrinar una mica; no cal ésser cap gran detectiu per veure-hi dibuixar-se acusacions transcendentals i concretes i, sobretot, molt diferents i llunyanes del que la veu popular diu i pensa.

Nosaltres hem tramès el nostre actiu i mal pagat repòrter Josep Suñol i Garriga amb ordres concretes d'investigar acuradament el que hi havia al fons del misteri; ell ha començat per celebrar diverses entrevistes amb prohoms de la política; ultrà els prohoms, els minúsculs personatges J. A. (Ah!) Trabal i Josep Fontbernat (a) *El Centhomès;* així introduïm una mica de barrila, que trencarà la tristesa monòtona del tema tan penós.

Els ocnsultats respongueren el que segueix:

LLUIS COMPANYS

—¿...?

—Cregui'm que ho celebro; ai! vull dir, que ho lamento; només puc dir-li que no eren rabassaires... si miraven pel cantó d'en Giralt potser es cremarien més.

—Bufa!—digué Josep Suñol i Garriga, el nostre repòrter.

CASSIMIR GIRALT

—¿...?

—En Brunet m'era simpàtic, com en general, tots els meus adversaris; a mi, més aviat són els amics qui m'empipen: vénen amb cada exigència!... En fi, qui sap si en Companys en sabrà alguna cosa.

—Cartrons!—exclamà Josep Sunyol i Garriga, el diligent informador.

RAFAEL CAMPALANS

—¿I, doncs, senyor Campalans, què en sap de l'agressió de Manuel Brunet, no té cap indici...?

—Avui no puc pensar gaire, perquè m'han de fer la permanent, i l'electricitat cerebral combinada amb la de l'aparell, podria determinar l'electrolisi de les meves cèl·lules de la matèria gris, amb greu detriment del partit Socialista Català. Si vingués demà, o bé hagués vingut ahir, li diria que en Companys i en Giralt entenen un xic més que jo en aquesta mena de coses: Lazare Bloch, a més, m'ha desitjat que passi un feliç Carnestoltes. Molt goig!

—Si que estem de *borilla*—va pensar el nostre àgil redactor.

LLUIS DURAN I VENTOSA

—¿...?

—La cosa és naturalíssima: amb motiu de la separació violenta de «La Publi» i el Partit Catalanista Republicà, s'han suscitat moltes passions, no sempre assenyades; l'agressió feta a Manuel Brunet, no pot venir sinó de gent del Partit Catalanista Republicà: hom — la brama popular — assegura que els agressors eren Martí Esteve i Eduard Ragasol en persona.

—Interessant!—afegí el nostre enviat.

JAUME BOFILL

—Els capteniments singulars certa part de l'opinió de la Catalunya estricta, no em farien, tal vegada i amb totes les precaucions, negar la possibilitat de diverses contingències, per bé que no concordin elles entre elles quant a la finalitat cercada; el meu liberalisme em fa veure la causa de Catalunya com un afer de religió, i la meva religiositat afaiçona el meu catalanisme a tall de liberalisme a ultrança; cada cop que la bandera de Catalunya oneja, victoriosa, amb la quàdruple corrua de les seves barres, jo sento com si una espurna del sentiment pairal em resseguís les entranyes; ¿a què lluitar, doncs, contra de tants

La justicia dels déus de l'Olimpo... de Oro

tumultes? ¿què té de comú, amic Sunyol, la gimnàsia amb la magnèsia, ni la coreografia amb l'excursionisme? Vet ací el que podríem dir-ne el pot de la confitura. Quant a la pregunta que em feu, permeteu-me que li doni la resposta del silenci, la qual és més adient a l'esperit d'aquests dies, que cal amarar d'austeritat sense defugir, però, la línia simple i, ensems, sinuosa d'una retòrica passada per la pedra mola.

—Entesos; Vós, com sempre tan trempat—acabà en Sunyol, i fugí a corre-cuita, veient-se ploure damunt un altre discurs.

J. A. TRABAL

—Efectivament. Ho sento; però en Macià m'ha prohibit que parli; si trenco la consigna, m'amenaça amb fer-me estar dues hores plantat i *amb els braços oberts.*

JOSEP FONTBERNAT

—Eh? Jo, què m'expliqueu? Jo, Eh?, que m'he passat cinc anys entre els apatxes de la Vilette, Eh?, n'he vist de totes—Eh?—Ja ho vaig dir que passaria un dia o altre.

—Però no us penseu qui va ser?

—Eh? Eh? Jo no hi era: ni allí ni a Prats de Molló, Eh?, i tot és literatura, Eh?, però què voleu que fem els literats, Eh?, quan deixem de fer música (i consti, Eh?, que tampoc no sé de solfa; però tot és qüestió de pocs escrúpols i d'haver de viure, Eh?); perquè, a mi, l'avi no m'ha deixat ésser ni regidor ni diputat, Eh?, i bé menjo i em compro barretons, per fer riure, de pallasso, Eh?

— Perfectament, *deixeble* Fontbernat!

(c) Ministerio de Cultura 2006

***

De tot plegat, els nostres lectors en podran treure fàcilment l'aigua clara: la versió més probable és que es tracta simplement d'una venjança d'Acció Catalana; o bé d'una maniobra dels jesuïtes. L'afer Bolch no hi té res a veure: en Companys és un àngel; en Giralt una verge i en Fontbernat, simplement, un convidat del *maire* de Tolosa: quan amenaçava, dies enrera, ho feia per fer pinyols; però l'home és incapaç de matar una mosca.

Els captaires

(Ve de la pàg. 1)

ell no hauria trobat una solució que essent única fos a l'ensems vària, múltiple i resolgués tan diversos problemes. Ell però, no tenia pas intenció de resoldre'n més que un; però l'excel·lència de la solució, com l'excel·lència de certs específics en tal que una solució sola resolgués dos o tres problemes, almenys, igualment ardus, urgents i, sobretot, insolubles.

Tothom sap com d'un temps a aquesta part l'abundor de captaires dificultava la circulació fins al punt que la indústria del taxi se n'havia ressentit seriosament. Els taxis, a causa de la densitat dels pidolaires havien de cercar, per circular, carrers apartats i poc segurs, de tal manera que fins i tot l'Ajuntament s'havia preocupat d'una adient distribució de captaires per veure si llur vigilància feia minvar els atracaments.

Però el senyor Vàchier féu més. Un dia que tenia pressa baixà les escales del Metro i, en veure aquells magnífics espais lliures, aquells passadissos amplíssims, calents a l'hivern, frescos a l'estiu, tingué una pensada que sense grans dificultats podrem qualificar de genial. Tot seguit, oblidant-se de la pressa que tenia, sortí altre cop a la superfície i corregué a entrevistar-se amb la Direcció, amb l'Administració, amb la Redacció i amb la Impremta dels dos Metros i l'obtenció d'una exclusiva de la que en sortien beneficiats els captaires, la ciutat i les companyies, només, fou cosa de poques taules.

A conseqüència d'això, l'entitat Els Captaires Associats serà aviat un fet i tot seguit s'anirà a la constitució de la Confederació de Federacions d'Entitats Captaires, s'adoptarà el color únic i la calça única i s'establiran sancions. De moment ja tenen telèfon, que és el que tothom ja sap i el número del qual no posem ací perquè en aquest moment no el recordem i, amb una senyalada crida, l'ànima caritativa rebrà la visita del captaire que més li simpatitzi: mànxol, coix, ple de plagues o bé simplement sense ganes de treballar.

Com a via d'assaig s'han installat ja un cert nombre de captaires, cada vegada més gran, als passadissos subterranis del metro, i aviat, un cop senyalats els llocs, es treuran a subhasta a un tipus assequible però que allunyi els demandants insolvents. Aquesta subhasta anirà acompanyada d'un concurs de maquillatge a base de nafres, plagues i mutilacions. Els pobres de solemnitat seran pregats d'abstenir-se perquè ací el que cal és eixugar el dèficit i, sobretot, aprimar el gruix de captaires que cobreix els carrers de la nostra ciutat i que, com tothom sap, són un bon important obstacle per la circulació. I tothom sap que els pobres de solemnitat no solen moure's de casa i tot el més que fan és empipar els veïns, els parents o la beneficència municipal morint-se d'un tip de gana.

amb el cor a la mà

LA XV EXPOSICIO DE CANARICULTURA DEL FOMENT DE LA CRIA DEL CANARI

Fins a la data passen de *trescentes* les entitats que s'han inscrit per a assistir a les sessions del Primer Congrés Nacional d'Esquerra Republicana de Catalunya, que tindrà lloc al gran XIRAU PALAU DE PROJECCIONS, dels jardins de Montjuïc, els dies 13 i 14 d'aquest mes.

Cada concursant serà engabiats dos dies abans d'aquestes dates. Queda prohibit als congressistes de mocar-se amb els dits (ho faran, si de cas, amb la màniga), i de treure's el calçat a mitja sessió, per tal de gratar-se amb més comoditat els peus. Igualment fer dispars, per aplaudir.

Han tramès el corresponent permís l'Associació de Ramaders de Catalunya i la Protectora d'Animals i Plantes, així com la Generalitat de Catalunya i l'Ajuntament de Barcelona.

Degut a què el *canari* i el *burro* són jocs de cartes molt coneguts, i entre coneguts allò que és de l'un és de l'altre, assistiran a l'Assemblea *El Burro Mallorquí, El Burro subhastat* i *El Burro nat.*

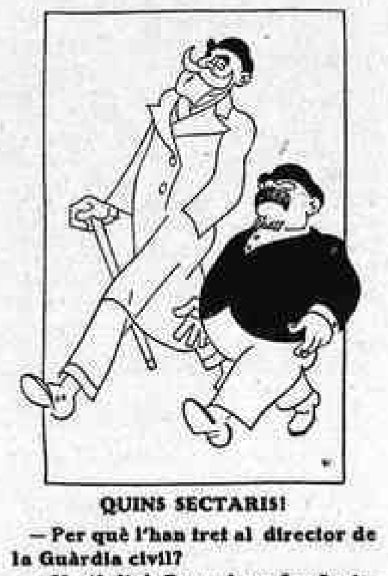

QUINS SECTARIS!

— Per què l'han tret al director de la Guàrdia civil?

— Vostè dirà. Perquè era San Jurjo.

DEU NO L'AJUDA

Els socis que volgueren assistir a l'assemblea d'Acció Catalana hagueren de presentar el rebut del darrer mes.

Per a complimentar aquest requisit, el senyor Carrasco Formiguera hagué de pagar més de cent cinquanta pessetes de rebuts endarrerits.

I l'endemà — l'endemà mateix — l'expulsaven del Partit.

D'això nosaltres en diem tenir pega.

SORTINT AL PAS D'UN ALTRE RUMOR

Hem de sortir al pas d'un altre rumor.

Es absolutament ben fals que s'hagi de posar a la venda un dia d'aquests la primera edició pública d'una col·lecció de poemes escrits en castellà, originals del llorejat conseller d'Instrucció pública del Govern de la Generalitat, germà Ventura Gassol, edició que portaria per títol «Lo que usted me inspira».

Precisament el perruquer d'una veïna de casa ens ha assegurat que aquests poemes no arribaran a veure mai la llum pública.

No s'hi val a fer córrer falses alarmes.

FATALITAT

En una reunió d'una societat teosòfica local, celebrada la setmana passada, hi assistí el senyor Ventura Gassol, el qual aprofità l'ocasió per a declarar-se teòsof.

Ja era de preveure que, amb aquella perruca, en Gassol no podia acabar d'altra manera.

ELS BENS FLORALS

La balada de quatre monàrquics

Quatre monàrquics empenedits,
fent penitència de tots llurs mals,
armen un àpat a l'Hotel Ritz,
sota disfressa de radicals.

El més acèrrim és Pich i Pon,
el pit es pica d'un puny ben dur.
Francesc Esquerdo se les compon
perquè se'l vegi prop d'en Lerroux.

Salas, Salillas, Giró, Sedó,
Torras la Riva, Roldós, Rosés...
Ja la República no els causa por;
ni la República ni, encar, molt més.

El dia tretze (són atrevits!),
el dia tretze (són descreguts!),
El dia tretze, dintre del Ritz,
més ferms que un tretze, menjats, beguts,

trencant quaresma s'atiparan;
cantaran l'ordre, la pau, la llei,
i després, d'esma, potser diran,
per fi de brindis, un «Viva el Rey!»

Un «Viva Primo» també s'escau.
Són forces vives que fan el viu;
i serà el «primo» i el ben babau
qui se'ls escolta i no se'n riu.

EL BE A LA CIBELES

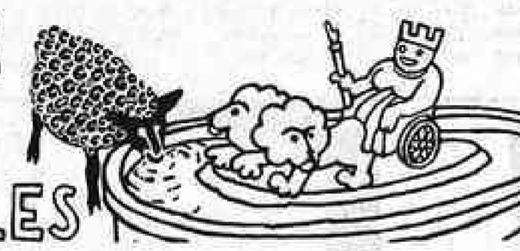

Tan bon punt com el senyor Abadal engegà el seu anunciat discurs a les Corts, en defensa de l'ordre jesuítica, tots els presents s'adonaren, amb la conseqüent sorpresa, que l'il·lustre president de «La Lliga» s'havia separat de «La Veu». De manera que ningú no va poder sentir el que deia.

Parlava tan baixet, tan baixet, el senyor Abadal, que no el sentia ni Déu, cosa remarcable, tractant-se d'una apologia dels Jesuïtes.

Encara que no manca qui opina que el venerable president de «La Lliga» i ex-revister taurí *(històric)* al fons de l'ànima porta un humorista, i si parlà tan suau fou només perquè tot el discurs que deia, no era pas el text taquigràfic que s'ha empescat «La Veu de Catalunya», tot ell fabricat pel maçó convers Pellicena i Camacho, sinó un reguitzell de penjaments contra els jesuïtes. I mentre ell en deia a l'alçada d'un campanar, tothom es pensava que els posava pels núvols.

Aquesta, i no altra, és la raó perquè don Pere Rahola s'excusà de dur a terme la seva interpel·lació, car té la veu tan sonora que s'hauria sentit de tot arreu com un tro, i la facècia hauria perdut la meitat de la seva gràcia.

***

Ha produït sensació l'esmena al projecte de llei del divorci que anuncia el doctor Juarros: «Que sigui causa de divorci l'absència per part d'un cònjuge, de satisfacció sexual fisiològica...» (Déu meu! quines coses s'han de saber per anar ben informats!).

Si s'aprova aquesta esmena, hi haurà plets que, degudament editats, farien la competència al «Desnudismo integral» de la plorada Laura Brunet, que tant es va vendre per Barcelona (el llibre, no *ella).*

***

La comissió retalladora de l'Estatut, ha donat per acabades les seves tasques.

L'Estatut ha perdut algunes unces de pes; això li dóna més probabilitats de surar; en canvi, el senyor Xirau Palau (don Antoni), segueix tan Xirau i tan Palau com sempre.

Sembla mentida!

***

El senyor Jaume Carner, nivella que nivellaràs el pressupost de l'Estat.

Però, amb les contribucions, nosaltres, amb prou feines si nivellarem el nostre. Ara que, quan un hom la balla magra, sempre és un consol saber que l'Estat va bé de moneda.

REVOLUCIONARIS, PERO HONRATS

Els dies dels darrers fets revolucionaris, un grup de militants anarquistes anà a una masia de la vora de Súria per a apoderar-se de l'escopeta de l'amo de la casa.

—Abans de donar-vos-la, vull saber per què la voleu — féu aquest.

—La necessitem per a la revolució.

—I ara, beneits! ¿Que no ho veieu, que us tocarà el rebre?

—Vinga l'escopeta!

—Us la deixaré—féu l'amo—, però amb una condició: que me l'heu de tornar.

Quan els revolucionaris abandonaren la masia, l'amo els cridà encara des de la finestra:

—No feu bromes, eh? Me l'heu de tornar.

Efectivament. L'endemà, a la tarda, dos revolucionaris li remetien l'escopeta, que no havia pogut servir per res.

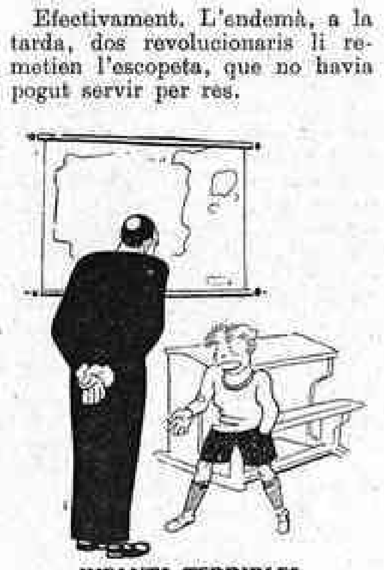

INFANTS TERRIBLES

— Vagise'n a fer el quart vot.

CASTIGAT

En Josep Pla, segons diuen, va passar un dia d'aquests amb una certa alegria.

Degudament assabentat d'aquest excés el senyor Duran i Ventosa el vol treure de «La Veu», diari que ha posat al capçal de la seva porta aquells versos de l'Infern de Dant:

«Lasciate ogni speranza, voi ch' intrate.»

IL·LUSIONS

Retallem de *La Veu*:

«La veu serena, però implacable, de l'il·lustre President de la Lliga Regionalista, senyor Ramon d'Abadal...»

Demanem a *La Veu* que no cometi exageracions amb això de «la veu» del senyor Abadal.

LA BORSA I LA VIDA

COTITZACIONS

Formigues Carrasqueres	0'25
Sejuïtes, S. A.	0'03
Artemios i Bohemios	13
Poks i Ben-Abi-n'guts (A. C.)	9
Estatuts retallats	50
Lliga Fúnebre de Catalunya	1

La raó social «Formigues Carrasqueres» es separa d'A. C., Això és molt parent d'anar amb la raó A. C. S.

La «Lliga Fúnebre de Catalunya» aspira a fer-se un públic a base de la venda de notícies falses i truculentes en gran escala. Un avantatjat deixeble del profeta Jeremies, per nom Josep Pla, és un dels principals propagadors.

L'etern culpable

Interrogat el senyor Lluhí (als passadissos del Congrés, no cal dir-ho) sobre l'absència de carrosses a la Rua d'enguany, va declarar sense embuts que la culpa d'això, com, per dir-ho d'una vegada, de tot el que passi d'aquí endavant, la tenia el senyor Anguera de Sojo, i ningú més que el senyor Anguera de Sojo.

Aquestes manifestacions del jove diputat de l'Esquerra, no per ésser menys esperades, han deixat de produir la sensació que és de preveure.

L'estat de Manuel Brunet

Per al distingit periodista Lluís Capdevila hom ha demanat la creu d'Isabel la Catòlica. Només ens mancava aquesta creu.

Celebrem la millora.

Crieu corbs!

El regidor sabadellenc Soley, de l'Esquerra, explica sis vegades, com a mínim, cada dia, la següent història:

Abans de l'hivern, quan la vaga revolucionària de setembre, el ciutadà Aiguader tenia interès en què un determinat Fai no caigués en mans de la policia, i per això li va semblar que el millor era enviar-lo a què s'amagués a Sabadell. Li va fer una carta de recomanació per al senyor Soley esmentat, i aquest el va rebre tan bé, que al cap d'un parell de dies el Fai en qüestió es guanyava perfectament la vida a la fàbrica de la qual és enginyer o quelcom semblant el regidor esmentat.

Van passar els dies, i tot marxava com una seda, i el ciutadà Aiguader ja ni es devia recordar més del seu protegit Fai, quan s'esdevingué que el senyor Macià i l'erudit Companys van anar a Sabadell amb la intenció de donar unes conferències que no van arribar a ésser un fet perquè el respectable però poc respectuós públic els va rebre xiulant i no els va deixar parlar.

¿I sabeu qui era el director dels xiulaires? Encara que no ho diguéssim, ja s'ho pensarien, veritat? Però ho diem perquè no hi hagués algú que es pensés que era el senyor Soley en persona: Era el seu Fai, el famós Fai, que després que entre ell i el ciutadà Aiguader l'havien protegit de les ires dels *sabuesos* del governador, els ho pagava xiulant als caps visibles del partit.

No cal dir que l'endemà al matí, quan el Fai es va presentar a treballar, fou acomiadat *ipso facto* pel senyor Soley.

Nosaltres expliquem aquesta anècdota a fi d'ajudar el senyor Soley a donar-li el màxim de difusió.

No se sap exactament a quin regidor de quin Ajuntament haurà recomanat el ciutadà Aiguader al Fai de referència. Ves, que si els de Terrassa el volen, a la millor encara no està endossat a cap banda.

La política de la Lliga

En vista de l'estat de les seves condicions oratòries, revelat amb motiu de la darrera intervenció al Parlament espanyol, el senyor Raimond d'Abadal, d'acord amb la Comissió d'Acció Política de la Lliga, ha decidit que, d'aquí endavant, pronunciarà els seus discursos dintre d'una cabina telefònica.

Els altres dos que hi càpiguen, tenen fundades esperances de sentir-lo.

"TRADER HORN" MUNICIPAL

La provisió de les feres del Parc

Alarmat per una notícia apareguda als diaris a la secció de «Municipi», i més alarmat encara perquè les notícies que apareixen en aquesta secció solen ésser oficials, el senyor Rossell i Vilar, director del Parc Zoològic de la Ciutadella, anà a visitar l'alcalde, doctor Aiguader, per a significar-li els perills que involucrava la notícia. Es tracta, com els nostres lectors no hauran endevinat, de la sortida de l'arquitecte senyor Rubió i Tudurí (de la família dels Rubions, ordre dels Tudurins), acompanyat dels senyors Botey, Puig i Vallès, cap al Sahara, en camió i en persona.

El doctor Aiguader, en veure les barbes estarrufades del senyor Rossell i Vilar, s'alarmà una mica, però tot seguit tornà al seu estat corrent de placidesa.

—No us alarmeu, que no hi van per res de mal—digué—, es tracta d'un simple viatge d'estudi, molt convenient. Per això dirigeix l'expedició en Rubió, que és arquitecte, i, ¿voleu major garantia?, hi va en representació dels Museus de la ciutat.

—Però, home de Déu—saltà el senyor Rossell i Vilar—, d'això em queixo! Se'ls ha d'avisar! Aquest Rubió es deu pensar que les feres estan dissecades, a l'Àfrica, i se'l menjaran.

—Bufa! Això sí que no m'agradaria, pobre xicot! Però—afegí tot seguit el doctor Aiguader—, ja ho deu saber que són de viu en viu, perquè, miri què diu la nota oficial de l'alcalde, que va «a estudiar la possibilitat d'organitzar una futura excursió zoològica».

—Ah, així callo—digué el senyor Rossell i Vilar—; haurem de preparar el Parc per a rebre els forasters.

I aquesta frase tan senzilla ha estat la causa de l'alarma que aquests darrers dies ha tingut escenografia a la nostra ciutat. Era necessari explicar per què no s'havien pres precaucions, i ja ho hem explicat. Ara la ressenya dels tristos, dolorosos fets, que diria el senyor Giralt, el qual, malgrat tot, ha hagut de reconèixer que les acusacions que habitualment llancen contra el senyor Rossell i Vilar eren més aviat elogis.

Tothom sap el concepte que el senyor Giralt, home plàcid, té del senyor Rossell i Vilar (que no és el senyor Vidal i Rossell, cal advertir-ho), home enèrgic. Només cal fer-li una petita insinuació, i el senyor Giralt us en explicarà de seques i de verdes. En Rossell i Vilar, us dirà, és una fera; els tigres? Els té... acovardits!

I bé, gràcies a aquestes condicions excepcionals, ahir, dilluns, pogué ésser evitat un dia de dol a Barcelona.

TRES DIES ABANS

Tres dies abans del mateix dia del succés, el doctor Aiguader havia rebut un telegrama molt efusiu de l'arquitecte senyor Rubió:

«Tamanrosset, 5. — Expedició èxit fantàstic. Ramats sencers de lleons, girafes, hienes, panteres, elefants i nombrosos animals desconeguts i perillosos, entusiasmats per la idea de l'excursió zoològica, segueixen la nostra expedició. Volen de totes passades fer l'excursió amb nosaltres. Arribem el dia 9. Li agraïré que avisi els Museus, ja que jo he fet el viatge en representació d'ells. Seu afm., *N. Rubió (i Tudurí).*»

Aquesta notícia, com és natural, causà el natural enrenou a Casa la Ciutat. Calia, ràpidament, organitzar els serveis d'ordre, nomenar un comitè de recepció, demanar permís al Govern civil, etc., etc., etc. De tot el primer se n'encarregà el senyor Francesc Madrid, i dels etc., etc., etc. el senyor Josep A. (ah!) Trabal. Els Museus foren avisats a corre-cuita, i el senyor Rossell i Vilar advertit que tingués els seus pupils *(Honni soit qui mal y pense)* nets i presentables.

L'ARRIBADA

Els successos es produïren precipitadament. Entre l'arribada de les feres, la tragèdia i l'acte heroic que salvà la ciutat, passaren ben poques hores. No obstant, nosaltres dividirem els fets i parlarem de cada cosa al seu lloc.

A les vuit del matí, hora a què estava anunciada l'arribada del vaixell, no es podia donar un pas per la Porta de la Pau. Era fantàstica la concurrència: guàrdies d'assalt, policia, guàrdies cívics i civils, tot; fins algunes disfresses. Al davant de tot, com és natural, les autoritats, el senyor Rossell i Vilar, el senyor Vidal i Rossell i els Museus de Barcelona en persona.

El doctor Aiguader féu un breu i sentit discurs, que contestà un lloro, i la comitiva es posà en marxa, a peu, cap al Parc.

LA VISITA AL PARC. — COMENÇA I ACABA LA PROTESTA

En arribar a la secció zoològica, s'avançà el senyor Rossell i Vilar per a dir als porters que deixessin passar gratis els visitants, i entrà tothom.

Quan les feres de l'Àfrica varen veure les feres del Parc totes engabiades, començaren de sentir-se rumors de protesta, i, no se sap com, aviat aparegué un gran cartell entre els colls de dues girafes, pancarta que deia: «Abajo Anguera de Sojo! No queremos presos gubernativos!»

Les persones que acompanyaven els hostes bosquetans tingueren un moment de sorpresa. Aviat, però, recobraren la serenitat i es dispersaren ràpidament, saltant parterres i amagant-se darrera els arbres. Es va veure tot seguit com tres elefants, cinc lleons, una lleona i dues hienes, formaven una comissió pro-presos i, tots plegats, es dirigiren en so de pro-

(segueix a la pàg. 4 col. 5)

El bon comerciant a tot troba solució

El detectiu Romal ens diu d'on sortí l'agressió a Manuel Brunet

Davant de la discrepància manifesta de la premsa barcelonina en apreciar les fonts d'on sortí l'agressió al redactor de *La Publicitat* en Manuel Brunet; afirmant els uns que es tractava d'una venjança post-dissolutòria de la Companyia de Jesús, per no haver-la defensada amb prou braó des de les columnes del seu diari, i assegurant els altres que venia evidentment dels enemics personals del senyor Companys, interessats a comprometre'l, veient nosaltres en el tenebrós assumpte, si no un afer, almenys un èxit a afegir a l'enfilall que en tenim, anàrem a veure el detectiu Romal perquè practiqués una investigació.

Naturalment, no el trobàrem al seu despatx, perquè té tanta feina que no hi va mai, però al cap de sis dies de fer aquesta gestió, en travessar els claustres de Santa Anna, notàrem que s'ens acostava un subjecte sospitós. «Ja hi som», ens diguérem, tot esperant estoicament la clatellada. Però no; el subjecte sospitós, entre frare de Pompeia de paisà i afaitat que s'hagués tornat a deixar créixer la barba i militant de la F. A. I., ens mirà, ens féu l'ullet i d'una estrebada ens mostrà que la barba era postissa.

—Vaja—ens diguérem—, és el Carnaval.

Però no. Després de fer l'ullet i estirar-se la barba, el subjecte sospitós se'ns acostà més i pronuncià una paraula:

—Romal.

Era, en efecte, el detectiu Romal. Ell mateix ens ho explicà:

—Jo—digué—no vaig mai al despatx a les hores de despatx. A la nit espanyo la porta, entro i començo d'examinar petjades i marques digitals. Al cap de dues hores ja estic al corrent de tots els *recados* que han caigut durant el dia, sense haver hagut de suportar barbes. Digué passant-se la mà per la postissa que s'havia posat a la nostra intenció.

—Vostè—continuà—volia saber d'on venia l'agressió a Manuel Brunet. No? Doncs, jo ja ho sé. Al cap de cinc minuts de començar ja ho sabia. Fa sis dies que ho sé. Però, i vostè, on dimonis es fica? Sis dies per trobar-lo!

—¿Que no tenia la meva adreça?

—Té raó! No hi havia atinat. Vegi: aquí hi ha les seves empremtes digitals deixades al timbre del despatx. Res, un home està ben ocupat...

—I què, ¿què ha descobert del fet?

—Senzillíssim! Sembla mentida que no hi haguéssiu atinat! ¿No diu que va ésser agredit amb un mànec d'aixada? Doncs, ja està. En realitat, no es tracta d'un mànec d'aixada, sinó d'un mànec de *Chade*, que és igual, però no és el mateix, i, tractant-se d'una cosa tan costosa, ¿d'on podia sortir l'atemptat sinó del senyor Cambó?

—Quin talent!—exclamàrem sense poder-nos contenir.

—Sí—ens contestà modestament el senyor Romal—, són cinc pessetes.

La guerra xino-japonesa vista pel "Be Negre"

(que és l'únic que la veu bé)

Dificultats i esforços diplomàtics

Ginebra, 8. — Malgrat els esforços de la Conferència del Desarmament sembla que serà impossible de concertar una guerra acceptable entre el Japó i la Xina, almenys una guerra que pugui rebre aquest gloriós nom. En vista que la Xina refusa la seva col·laboració, el Japó s'ha compromès a portar la guerra pel seu compte i cerca la manera d'obtenir la cooperació de les altres potències.—Havas.

COL·LABORACIO D'AUTORITATS XINO-JAPONESES A NANQUIN

Nanquin, 1. — Els mariners i els fusellers japonesos han desembarcat i han començat de passejar-se pel passeig del barri de baix. Els xinesos, per evitar cap malentès se n'han anat a passejar pel passeig del barri de dalt. Això ha fet que a la població xinesa li hagi agafat un gran pànic i hagi abandonat precipitadament la població. En vista, aleshores, que no havent-hi veïns els pisos estaven exposats als atacs dels rebenta-pisos, han desembarcat més tropes japoneses per protegir-los.

Han conferenciat el cap de policia xinès i el cap de les forces japoneses i han convingut que en les circumstàncies actuals calia portar les operacions amb la major cordialitat.—Fabra.

UN ENVIAT ESPECIAL D'«EL BE NEGRE» AL TEATRE DE LES OPERACIONS

En vista d'aquestes notícies, la direcció d'EL BE NEGRE, sempre conscient dels deures dels seus redactors, va decidir enviar un enviat especial al teatre de les operacions i, sol·licitat un passi, emprengué l'altre dia el viatge, passant per Ginebra per recollir les darreres notícies de la Conferència del Desarmament.

Hi havia la dificultat de l'idioma, però tinguérem la sort de trobar un redactor que havia dit tres cops «Wu Li Chang» fet per en Vilches i el darrer n'havia entès l'argument.

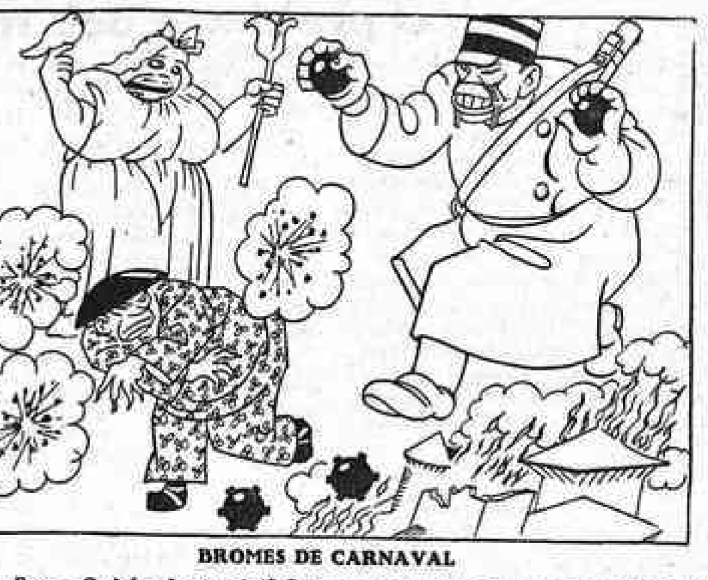

BROMES DE CARNAVAL

La Pau. — **Què fas desgraciat? Que no saps que la guerra està prohibida?**

El nipó. — **Però si això no és guerra! Li tiro una mica de confetti per a celebrar el Carnaval.**

I precisament l'altre dia, que al observar que tot i essent l'altre dia, no era el mateix de la marxa sinó un altre, rebíem la primera correspondència, que ens afanyem a publicar abans no en passi l'actualitat.—N. de la R.

EL BOMBARDEIG DE XAPEI

Xang Hai, 2 (per ràdio).

Senyor Director d'EL BE NEGRE.

Molt senyor meu i estimat director: Sóc a Xang Hai, com pot veure per la data. Estic en plena Xina i en el centre del conflicte. Desgraciadament, però, no sé el xinès ni el japonès, que són els idiomes dels contrincants, ni la gent d'aquí no sap el francès (això no ho digui al diari per evitar que en Companys, encoratjat per aquesta circumstància favorable per a ell es decideixi a venir a fer-me la competència). Afortunadament, però, fent-los una mica el Wu-Li-Chang he aconseguit fer-me entendre pel que fa al menjar i al beure i per aquest cantó EL BE NEGRE pot estar tranquil.

La situació, com diuen els telegrames, és molt complicada i cada dia es complica més per l'actitud incomprensible i jesuítica dels xinesos que es neguen a declarar la guerra i en canvi es retiren cada cop que els japonesos avancen.

Els japonesos, vista aquesta actitud equívoca, no tenen altre remei que bombardejar cada dia Xapei, que és com si diguéssim el barri de Santa Madrona de Xang-Hai. A hores d'ara queda molt poc Xapei i quan s'acabi hom ignora el que pugui succeir. — *Enviat especial.*

UNA EQUIVOCACIO LAMENTABLE, NANQUIN, CONFOS AMB XAPEI

Xang-Hai, 3. — Comprenc l'advertència que no posi el molt senyor meu i estimat director, etc., etc., a causa del preu de les paraules. Com pot veure sé atendre les observacions.

Xapei continua essent bombardejat amb tota regularitat i sense incidents. Els xinesos moren com a mosques, però no en fan cas. Són molt soferts, quasi tant com els japonesos amb els quals rivalitzen; els xinesos amb la seva afició a deixar-se tallar el cap i els japonesos amb el vici que tenen d'obrir-se de tant en tant el ventre.

A penes queda gens de Xapei i aquesta circumstància ha donat lloc a un curiós incident. No veient Xapei, s'han pensat que era a Nanquin i han bombardejat Nanquin. L'oficina de Correus, però, els ha tret aviat de l'error i l'alt comandament japonès ha ordenat que cessés el foc i que fossin enterrades les víctimes. Per evitar noves confusions ha estat ordenada la ràpida reconstrucció de Xapei. Tan bon punt estigui acabada, reprendrà el bombardeig.—*Enviat especial.*

EL GOVERN XINES

Nanquin, 8. — El Govern xinès, reunit en ple excepte el ministre de Comerç a la menuda, ha tramès una comunicació al Consell de la S. de les N. explicant la impossibilitat en què es troba de declarar la guerra, com seria la seva voluntat, per manca de recursos i l'exhorta a treballar per resoldre aquesta situació difícil en què es troben Estats poc dotats. — *United Press.*

Ara sembla que va de debó

Per cinquena vegada, i ara sí que sembla la definitiva, el senyor Carrasco Formiguera ha estat expulsat del Partit Catalanista Republicà.

Per si aquesta nova expulsió no produís l'efecte desitjat, sembla que es prepara per a molt aviat una altra i no menys ressonant expulsió del senyor Carrasco.

Hi serien convidades les autoritats i els infants òrfens.

DISFRESSES D'ENGUANY

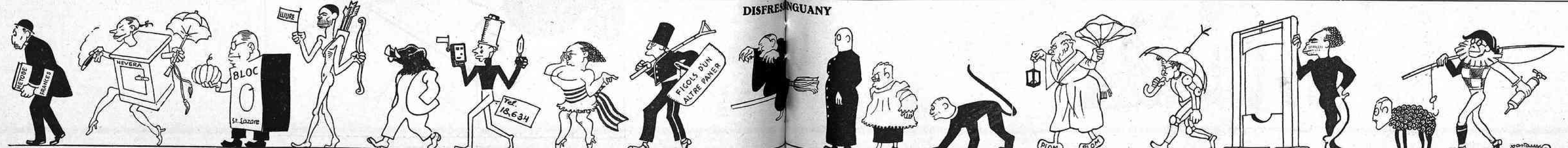

Companys, de professor de francès; Aiguader, de nevera; Giralt, de Bloch; Lluhí, d'amor lliure; Samblancat, de «jabalí»; Vàchier, de color únic; Ventura Gassol, de Miss Catalunya; Pérez Farràs, de cons[...] ordre; Solà Cañizares, de fantasma del Consistori; Sagarra, de «reverendo»; Pellicena, d'escolà; Ventosa, de pantera; Lerroux, de Prudència; Brunet de parallamps dels déus de l'Olimp; Casanovas, de boixí; Pociello, de Be Negre; [...] pescador del que sigui

(c) Ministerio de Cultura 2006

MOLT bé!

Al Teatre Talia (el teatre sinistre) volen fer una temporada de vodevil, que s'ha de començar, si tot va bé, el dia 13.

El prestigi fatídic d'aquesta data ja ha començat a fer els seus efectes. Només direm que els actors cobraran cinc sous de quinze pessetes per setmana, o siguin setanta-cinc pessetes per catorze representacions, o sigui, encara, 5'36 pessetes per representació.

I després encara diran que el teatre va malament!

* * *

La Reina ha relliscat, però en Santpere ho ha ensopegat.

Exit, èxit, èxit.

Ara que això no vol dir que recomanem als nostres amics que ho vagin a veure.

Sobretot als amics als quals volem bé.

* * *

Ara l'amic Borràs diu que vol tornar a Amèrica.

Quan descansaràs, Enriquet? Mira que comences a ésser ganàpia...

* * *

Per no ésser menys, en Jaumet, també Borràs, fa córrer que també se'n va a Amèrica.

Però a la del Nord. A Hollywood, per més senyes.

Diu — ho diu ell — que a substituir l'Emil Jannings, que té la grip...

* * *

En Lerroux s'ha fet empresari de teatre, o almenys deixa fer veure que n'és.

Per què?

Veliaquí: per protegir la *tournée* per Catalunya de l'obra de Federico Oliver, *Los pistoleros*.

Ves per on ara en Lerroux ajuda els pistolers. Si ho sabessin aquells senyorassos que li donen el banquet al Ritz!

* * *

Encara que els jesuïtes ja són fora, la companyia de *A. M. D. G.* continua amb èxit la *tournée* per Catalunya.

Els nens que hi treballen ja fumen tots i alguns d'ells ja tenen *querida*.

Sembla que sortiran del *A. M. D. G.* justos per a entrar al servei militar.

* * *

Sabem de bona tinta que després del debut del tenor Guitart a l'Espanyol, en Clapera va a classe de cant tots els matins.

—No fos cas que ara aquests ximples... — vam sentir que remugava l'altre dia.

* * *

El Teatre Novetats s'ha vist molt concorregut amb motiu del Ball Multicolor.

Val a dir que no hi feien sarsuela.

* * *

El senyor Millàs Raurell no ha estrenat cap dels vint-i-set drames que tenia preparats per aquesta temporada.

Com a comèdia, allò que se'n diu comèdia, només n'ha representat a l'interior del Palau de la Generalitat.

Què hi farem! Un altre dia serà.

En Millàs encara és jove. No tant com ell es pensa, però jove, al cap i a la fi.

* * *

L'Enrique de Rosas ha tingut la virtut de tornar de mort a vida el malastruc teatre Goya.

Aneu-ho a veure. Us en fareu creus.

I de passada, podreu admirar aquest artista argentí, el qual, fet i fet, és el millor actor en llengua castellana que coneixem.

EL QUE DIRÀ PAM ENÇÁ PAM ENLLÁ

Nada de extremismos, ni de derecha ni de izquierda. Me reservo mi opinión respecto a la expulsión de los jesuitas. Serenidad! Mucha comprensión ante el problema catalán. I viva la alegria de la República!

I UN BE!...

Diu que gràcies a les gestions del senyor Xirau s'ha pogut publicar la revista «Ibèrica», editada a l'impremta que els pares jesuïtes posseïen a la residència del carrer de Palau.

Xirau? Palau?—Ho veiem molt sospitós.

* * *

Coincidència innocent! L'endemà de plànyer-nos de la inactivitat de l'Artemi Aiguader, era agredit Manuel Brunet. Però nosaltres som tan innocents com l'Artemi, per molt que les circumstàncies ens acusin.

* * *

A fi de bé, un senyor Escofet ha dedicat unes pàgines a Francesc Ferrer; del total n'ha sortit un llibret que es ven a 20 cèntims pel quiosc. Hi fem la propaganda gratis.

Ara, en canvi d'això, el senyor Escofet ens permetrà que reproduïm algunes *poesies* que Francesc Ferrer, l'enemic de la llengua catalana, feia cantar als seus deixebles, per habituar-los a una mena de dialecte estrafolari, que tendia a parodiar al castellà:

«Para juguetes,
buscar los libros;
que no hacen daño,
que no hacen ruido.
Os interrumpen
en las lecciones,
ya las campanas,
ya los tambores,
ya las cornetas,
ya los cañones.
No creais, niños,
en las lecciones
por los maestros
no demostradas.
El sabio Newton
lo aconsejaba
y era maestro
de matemáticas.»

Ai, ai, ai!

En Vachier es proposa solucionar un dia d'aquests el problema dels tramvies

Sempre ens ho havia semblat que en Vàchier era un senyor d'una energia ilimitada. Nosaltres que havíem tingut la sort de conèixer-lo en els seus bons temps de taxista de la casa David, i l'havíem vist més de tres i més de quatre vegades quan posava tot el seu esforç i aplicava totes les seves energies de reserva en fer voltar la maneta de sota el radiador per veure si aconseguia que el cotxe se li engegués, no ens explicàvem l'actitud pacífica i angelical en què s'ha mantingut d'ençà que uns quants ciutadans de Barcelona van tenir la mala pensada de votar-lo per regidor.

Sempre vivíem amb l'ai al cor esperant el dia que en Vàchier es decidiria a destapar-se i a mostrar-se enèrgic i contundent, tal com és. I aquest dia, senyors, ja ha arribat, ja és aquí. Ell mateix ens ho ha explicat en ocasió d'una conversa telefònica que hem sostingut amb ell aquest mateix migdia.

—*Allo*! Aquí és EL BE NEGRE. ¿Tenim el gust de parlar amb el senyor Vàchier?

—M...!

—Molt bé, senyor M..., vull dir senyor Vàchier. De seguida l'hem conegut. Té aquest *deje* tan aristocràtic en el parlar...

—M...!

—Deixi-la una miqueta tranquilla, ara, i faci el favor d'estar una miqueta per nosaltres. Expliqui'ns què hi ha de veritat sobre una suposada intervenció de vostè en la companyia de Tramvies que gerentejà el senyor Arruga.

—Com? Eh? Jo a sou d'una companyia de burgesos?

—Calmi's que no és això. Volem dir si és veritat que vostè ha explicat que precisament es vol posar contra la Companyia de Tramvies.

—Ah, això ja és una altra cosa. Sí, miri, és veritat. Ja fa temps que m'hi vaig ficar amb els remolcs de la Plaça de Santa Anna.

—I ara què? No hi ha res més en perspectiva?

—Sí, un dia d'aquests començaré unes reformes sensacionals que faran sensació. Ja estic tip de tanta m...

—Reformes sensacionals, diu? ¿Rodes enlaire i trolleys per sota terra?

—No, si no em ficaré amb els cotxes. Em preocuparé de moment de les línies. Per exemple: pel carrer de Fontanella els tramvies pujaran però no baixaran. Com els cotxes. Pel carrer de Muntaner baixaran i per Aribau pujaran, i res més. Han de respectar totes les direccions úniques.

—¿I ja ho sap la companyia que vostè té aquest projecte?

—Tant se me'n dóna que ho sàpiguen com no.

—I si s'enfaden?

—Que vagin a la m...! Ja s'enfadaran, ja, especialment quan sàpiguen que vaig a treure tots els tramvies de la Rambla.

—Com diu?

—Que sí, que no vull més tramvies a la Rambla. Que allarguin el *metro* fins el monument a Colom, i la gent que vagi per sota terra, que d'aquesta manera anirà més de pressa. I els tramvies no faran nosa als autos. No veu que és un escàndol la Rambla tal com està ara!

—Vostè tot sol farà això? S'hi atrevirà?

—¿No m'he atrevit amb la casa David? ¿Doncs per què m'he d'espantar davant un arruga quan amb nitrat de plata és tan fàcil enllestir-les?

—Li volíem dir que hi ha uns versos castellans que diuen que *para asaltar torreones, cuatro Quiñones son pocos, hacen falta más quiñones.*

—Això era abans. Ja veurà si els faré passar per l'adreçador!

—¿Que potser també hi havia estat empleat vostè a la Companyia de Tramvies i que potser també el van despatxar?

—Això és molt diferent d'allò dels taxis. Això no és cap venjança. I que em sortiré amb la meva perquè fixi's, de David ja no en corre ni un.

—Però, a la millor la Companyia de Tramvies, en vista de les extraordinàries despeses que vostè amb el seu pla revolucionari els vol fer fer, es decidiran a mirar si ho poden arreglar per la via diplomàtica. ¿Quina cara hi posaríem nosaltres, els d'EL BE NEGRE, si un dia ens oferien un taló *al portador* per valor de cinquanta mil pessetes?

En aquell precís moment, la senyoreta de la Interurbana va cridar: «EL BE NEGRE, conferència amb l'enviat especial a la guerra xino-japonesa», i això ens privà de sentir la contestació del senyor Vàchier. Va ésser una llàstima.

Ha anat molt fi

Sembla que el senyor Joan Ventosa i Calvell ha estat a punt d'ésser enviat a Fuerteventura.

I consti que no ho diem per fer broma.

Sembla també que, si les nostres informacions no fallen, fou degut a l'enèrgica oposició que el senyor Jaume Carner hi féu en el Consell de Ministres, que el Govern no acordés la deportació del prohom de la Lliga.

Gràcies al senyor Carner, el senyor Ventosa podrà anar dient per aquests mons de Déu que el senyor Carner és un pobre home.

UN NEGOCI PRÓSPER

— Ja els arreglaria a aquests que parlen de crisi. Aviat em veuré obligat a augmentar el personal.

ELIBE A LES FOSQUES

Ja hem vist *A nous la liberté*!, de René Clair.

—No és tan bo com *Le million* — diu la gent.

I potser té raó. Però, ¿per què parlar del *Million*, ara?

A nous la liberté! no desmereix poc ni molt la glòria del seu creador, l'home que ha portat al cinema sonor un accent més original, més personal, més intelligent.

René Clair ha fet el miracle—perquè gairebé n'és un—de portar al cinema tota la gràcia de l'esperit francès, però valorat d'una forma netament cinematogràfica.

A nous la liberté! és un film d'aquells que els americans no podran fer mai—MAI—, malgrat tots els seus milions.

Com a europeus — per què no? — val la pena que aprofitem aquesta rara ocasió per a sentir-nos orgullosos.

* * *

Quina altra cosa no és veure un film no empastifat pels subtítols castellans!

És així com hem vist *A nous la liberté!* Els que hauran d'admirar-lo «arreglat al gust del públic espanyol» no saben pas el que s'han perdut.

* * *

La darrera «Sessió Cinaes» fou un èxit—com totes—. El Kursaal estava ple de gom a gom.

Deu ésser per això que els financers de la Cinaes, escandalitzats davant d'aquesta exagerada afluència de públic, pensen espaiar encara una mica més les sessions especials.

Els negocis — es veu — es fan així.

* * *

Ha anat d'un pèl com de la Rosita Moreno no se'n canta mai més gall ni gallina.

Ens explicarem.

L'artista de la Paramount, tingué, diumenge, la bona pensada d'anar al ball que *Los nietos del Zorro* celebraren a l'Orient i... fillets de Déu! Ni mai que ho hagués fet.

El ball es titulava «Una nit a Cinelàndia» i acollia tots els fanàtics del cinema de Barcelona. Veure la Rosita Moreno i tirar-se-li tothom al damunt *per veure-la més de la vora*, fou tot u.

En tancar aquesta edició, el tumult encara durava.

* * *

El Príncipe Gondolero.

Film cantat i parlat en espanyol.

Aquesta circumstància ens relleva de la penosa tasca de dir que és una llauna.

És un film Paramount.

* * *

No tot han d'ésser penes en aquest món! Heus ací una bona notícia per als aficionats al cinema:

Sembla que les grans firmes nordamericanes s'han decidit, finalment, a deixar córrer el cinema en castellà i que, per tant, han llicenciat els artistes hispanoamericans.

Això vol dir que la temporada vinent potser valdria la pena de tornar a anar al cinema...

* * *

Evasión és un film rus que ens han donat al Lido.

Aquesta pellícula es proposa demostrar que la gent que estan tancats a la presó són uns àngels i que els que els hi tanquen, unes feres.

Com a idea general, la trobem molt arriscada. Hi començarem a tenir fe el dia que el govern dels soviets es decideixi a buidar les seves presons i a alliberar els forçats de Sibèria.

Mentrestant, direm que, des del punt de vista merament cinematogràfic, els deu primers minuts del film són excellents.

Els restants—la pellícula dura una hora llarga—, no.

LES FERES DEL PARC

(ve de la pàgina 3)

testa cap al Govern civil, proferint tota mena de crits inarticulats.

El tudurí senyor Rubió es llançà al telèfon per a demanar els guàrdies d'assalt, però de sobte sentí una mà que li arrabassava l'auricular. Era el senyor Rossell i Vilar, que cridant: «Les vull per a mi! Les vull per a mi!», sortí en persecució de les feres. Com una de tantes, les voltà, les acorralà i, fent certes les apreciacions del senyor Giralt, les envestí i en poques hores no en deixà una amb vida. Les pobres feres deixaren d'existir sense enterar-se que el senyor Anguera de Sojo ja no era governador civil.

L'AGRAIMENT DE LA CIUTAT

Com se sap, s'estan organitzant diversos actes a honor del salvador de la tranquil·litat ciutadana. Nosaltres preguem a tots els nostres lectors que no endeixin cap per verd i no facin cas de les insinuacions del senyor Giralt, que diu que si hi hagués hagut el transport del bestiar en viu no hauria passat, i que ara fa córrer que no es tractava de feres africanes, sinó de la societat humorística «El Arca de Noé», els membres de la qual, com tothom sap, porten noms d'animal, i que, diu el senyor Giralt, es proposaven contribuir amb una facècia a l'esplendor de les festes de Carnaval. Si aquesta insídia fos certa, no per això deixarien de celebrar-se els actes anunciats. Només caldria dedicar-los a honor de les víctimes.

ovelles esgarriades

Massa realisme

La Humanitat del dia 4 publicava a la darrera plana un dibuix d'*un carrer de Santiago de Cuba, ciutat mig destruïda per un terratrèmol*, segons resava la llegenda.

Això no tindria cap importància sinó fos que, segurament amb la intenció de donar a l'il·lustració un sabor tràgic més de circumstàncies, el gravat fou publicat de la següent manera:

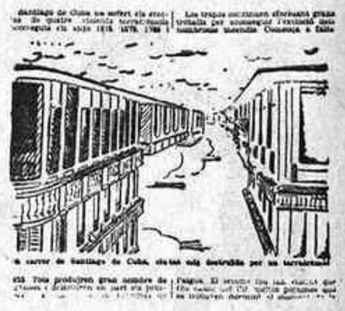

o sigui a l'inrevés, amb les cases que hi apareixen cap per avall.

Ja ens fem càrrec que l'aspecte de la ciutat de Santiago de Cuba deu ésser desolada, però no tant com pretenen fer-ho creure *La Humanitat*.

El vampir de Dusseldorf?

De *L'Opinió* del dia 2 d'aquest mes:

En els programes d'avui, festa de la Candelera, tarda i nit figurava en el cartell del Teatre Nou el grandiós èxit de l'insigne mestre Franz Lehar, «Paganini», interpretada, tarda i nit, pels seus creadors Enriqueta Serrano, Laura Nieto, Vicents Simon, Pep Viñas, Carles Garriga i EL VIRTUÓS DEL VIOL. *Eduard Bocquet.*

Heus ací un virtuós del viol que té la serenitat de fer-se anunciar públicament.

És una mica estrany, oi?

El que ja no ens estranya és que, tractant-se d'un virtuós del viol, el seu nom sigui Bocquet.

La culpa no és nostra

No; la culpa no és nostra si *La Humanitat* s'entesta a fer-nos quedar malament quan diem —i ho vàrem dir—que el famós diari del vespre aviat sortiria redactat en català.

Vegi's, si no, un parell de mostres del número de *La Humanitat* corresponent al dia 6 del mes que som:

«SACUDIDES *sísmiques a Còrdova i Sevilla*», posa en un titular.

I després, en un article on es parla de la Rua barcelonina a través del temps:

Cridaren l'atenció una comparsa de llusos (?) *precedida d'una banda de música, els professors de la qual vestien el trajo de mariner; un* REBANY *de galls d'indis...*

De manera que *sacudides* i *rebany*, oi?

Potser valdria més que, d'una vegada, es decidissin a escriure *La Humanitat* en castellà. Ja han patit massa.

NAGSA.—Casanova, 112-214.—Barcelona

(c) Ministerio de Cultura 2006